

In Memoriam: Opt ani de la nașterea în viața cea cerească și veșnică a Părintelui Profesor Constantin Galeriu de la Biserica „Sfântul Silvestru” din București

În curgerea pământească și vremelnică a timpului, în urmă cu opt ani, în ziua de 13 august anul 2003, platoul ori piațeta din fața Bisericii „Sfântul Silvestru“ din București, precum și străzile din preajma ei erau înțesate de foarte multă lume. Patriarh, mitropoliți, episcopi, mulți preoți, oameni simpli și artiști de prestigiu, studenți teologi și cerșetori, muncitori și intelectuali rafinați îl petreceau pe ultimul drum pe cel care a fost Părintele lor duhovnicesc și, fără să greșim, putem spune, pe cel care a fost Părintele duhovnicesc al Bucureștiului. Slujba înmormântării Părintelui Constantin Galeriu, prin amploarea sa, a fost asemenea unei ceremonii de canonizare. Astăzi, florile și candelile ce străjuiesc mormântul situat lângă biserică, pe latura de nord, mărturisesc evlavia și dragostea oamenilor pentru cel care a fost una dintre cele mai vii conștiințe creștine ale neamului românesc din secolul al XX-lea.

Așadar, în data de 10 august anul 2010 se împlinesc opt ani de la trecerea la cele veșnice a Părintelui Profesor Constantin Galeriu. Părintele Galeriu s-a născut la 21 noiembrie anul 1918, în comuna Răcățoiu - Răzeși din județul Bacău. A urmat cursurile Seminarului Teologic „Sf. Gheorghe“ din Roman, apoi Facultatea de Teologie din București. În anul 1973 a devenit doctor în teologie. A fost preot paroh în mai multe sate, după care a devenit „spiritual“ la Institutul Teologic Universitar din București (între anii 1973-1974). Între anii 1974-1977 a fost lector, iar între anii 1977-1991 profesor titular la același institut. Din anul 1992 era profesor consultant și conducător de doctorat la Universitatea București. La 1 ianuarie anul 1990 a fost numit vicar administrativ al Arhiepiscopiei Bucureștilor. A fost profesor la Universitatea din Târgoviște, unde a predat Teologie dogmatică și la Facultatea de Drept a Universității Ecologice din capitală, unde preda istoria și filosofia religiilor. Între 7 august - 7 septembrie anul 1950, respectiv 16 august anul 1952 - 26 octombrie anul 1953 a fost deținut politic pentru convingeri religioase și umanitare. În contextul evenimentelor istorice din anul 1989, în calitate de vicar al Arhiepiscopiei Bucureștilor și de membru în Grupul de reflecție a militat deopotrivă pentru înnoirea, dezvoltarea, statornicia și stabilitatea Bisericii Ortodoxe Române. Părintele Galeriu a fost președinte de onoare al Ligii Culturale a Românilor de Pretutindeni, membru în Comisia Națională UNESCO, membru fondator și președinte de onoare al Asociației medical-creștine „Christiana“, președinte al Editurii „Harisma“, președinte al Asociației „Sf. Stelian - copiii străzii“, al Fundației „Elena Doamna“, membru de onoare al Fundației „Memoria“, președinte executiv al Asociației „Frăția Ortodoxă Română“.

Părintele Profesor Constantin Galeriu a fost distins cu numeroase premii, fiind și Doctor Honoris Causa al Universității Ecologice din București. Părintele Galeriu este autor a numeroase lucrări teologice și cărți bisericești. În ultimii ani de viață, era preot paroh la Biserica „Sfântul Silvestru“ din Capitală. Părintele Constantin Galeriu a plecat la Domnul nostru Iisus Hristos – Împăratul Cerurilor și a Veacului ce va să vină, la data de 10 august anul 2003 și rămâne unul dintre cei mai importanți teologi și duhovnici ai Ortodoxiei românești, contemporane.

După cum am spus și în rândurile anterioare, Părintele Constantin Galeriu s-a născut în comuna Răcățoiu, din ținutul moldav al Bacăului, de praznicul „Intrării în Biserică a Maicii Domnului”, în anul 1918. După aceea, după cum am mai spus, tânărul Costachi Galeriu a urmat Seminarul Teologic „Sfântul Gheorghe“ din Roman, după care a absolvit Facultatea de Teologie din București, având ca îndrumător de licență pe cunoscutul profesor Nichifor Crainic. Deși absolvise studiile superioare ca șef de promoție, părintele a fost numit, în anul

1943, într-o parohie de țară din județul Prahova, în comuna Poenarii Burchii. Aici a stat până în anul 1947. „Eram foarte săraci - avea să-și amintească mai târziu părintele. Erau anii de după război, când a început foametea. Doar câte un credincios ne aducea un kilogram de lapte seara și așa am trăit“. În urma unei adunări preoțești la care Părintele a ținut o conferință, a fost remarcat pentru cuvântul său convingător și episcopul de atunci i-a propus să slujească în orașul Ploiești, la parohia „Sfântul Vasile“. A slujit aici aproape 30 de ani. Predicile Părintelui Galeriu atrăgeau multă lume, iar autoritățile comuniste au observat acest lucru. Părintele a devenit incomod regimului și a fost închis între anii 1952 și 1953, fiind purtat prin mai multe penitenciare din țară și repartizat, în cele din urmă, în lagărul de muncă Peninsula, care avea să construiască canalul Dunăre - Marea Neagră. Din anul 1973, Părintele Constantin Galeriu a slujit în București, la Biserica „Sfântul Silvestru“, care, de atunci, a devenit una dintre cele mai căutate lăcașe de cult din București.

Cei care i-au ascultat predicile, povestesc că Părintele Galeriu avea un incontestabil dar oratoric; precucernicia sa era exhaustiv și prin aceasta fascinant, unic. „Sfinția sa dezvolta cuvintele, cuvintele cheie. Rămânea pe ele, le pune în fața ta cu toată tăria și gravitatea lor; și le imprima în suflet. Chiar el o mărturisea: «Împreună cu colegul meu, părintele Ștefan, cercetam în texte, în original, ce înseamnă «odihnă». În limba greacă cuvântul «pausis» înseamnă odihnă, dar Scriptura folosește alt termen, «anapausis», iar particula «ana» se traduce prin «în sus». Așadar, ajung la odihnă atunci când mă ridic la înălțimea adevărului, adică la lumina care îmi dă pacea, împlinirea». Gestica sa și inflexiunile glasului său erau dătătoare de sens și de forță dumnezeiască, de trăire sfântă, în ființa ta, a ascultătorului. De aceea, prelucra permanent și în continuu, divaga, era atent la public, comunica cu el, se lua de o idee care vedea că prinde, era acolo... Mulțimea când îi aduceai paharul de apă, te includea și pe tine în predică, te pune în fața lui foarte firesc și făcea din tine, într-o clipă, un partener de discuție“.

Jertfa, ca temei al învierii, cum el însuși a spus-o, a fost pasiunea lui de o viață. Nu pregeta să rupă din timpul său, chiar la bătrânețe, pentru a răspunde oricărei chemări, fie că era din partea unui om simplu, fie din partea unuia important. Modestia și eleganța cu care se distingea îl făceau inconfundabil. Ca preot, ca duhovnic, profesor sau orator, părintele Galeriu a înălțat o ștachetă greu de atins pentru preoții din România.

Atunci când Petre Țuțea a fost măgulit de unul dintre audienții săi care i-a spus „vorbiți de parcă ați fi Părintele Galeriu“, primul a meditat cu mult umor: „Pe moment, eu, care mă cred genial, eram gata să mă supăr pentru afirmația făcută... Pe urmă, gândindu-mă mai bine, m-am simțit onorat!“ Această mărturie, care vine din partea unui geniu românesc al oralității demonstrează, incontestabil, darul oratoric al Părintelui Galeriu.

Părintele Constantin Galeriu era nu era niciodată egoist sau arogant ci totdeauna cu generozitate și mărinimie de suflet, fiind uimitor prin discreția lui, prin modul cald și deschis cu care primea pe oricine avea un necaz sau o întrebare. Uita de el și era al tău. Niciodată egoist, ci întotdeauna mult milostiv și îndelung răbdător. Simțeau că Dumnezeu vorbește prin atitudinea și verbul lui.

Cuvântul Părintelui Constantin Galeriu era normă și reper. Raportarea lui la Tradiția autentică a Bisericii era un lucru firesc, articulat și natural. Nu ignora și nici nu disprețuia sursele de informare, media sau internetul și credea că dacă acestea ne folosesc, le putem uzita, dar cu grijă. Invitat în țară și străinătate pentru a conferenția, prelegerile sale erau gustate și apreciate de foarte mulți și diferiți ori deosebiți ascultători. Volumele de predici ale Părintelui stau acum să apară la Editura „Harisma“. El a fost un om foarte popular, dar care nu a trăit din asta. Chiar îl deranjau evocările și elogiile făcute la adresa lui.

Se spune astăzi, și poate pe bună dreptate, că teologia a devenit scolastică, academică. Părintele Galeriu poate constitui un model de teolog și duhovnic care desființa și distrugea, prin naturalitatea sa, orice tipar, stereotipie sau clișeu. Lângă el simțeau că trăiești cu adevărat.

Iradia blândețe, dragoste, înțelegere și bucurie. Mulți cunosc întâmplarea petrecută într-o seară când, Părintele Galeriu, întorcându-se de la o slujbă făcută în parohie a venit acasă desculț. Doamna preoteasă, Argentina, mirată, l-a întrebat: „Ce s-a întâmplat?“. La care Părintele, retrăgându-se în casă, i-a spus: „Nimic, cineva mai sărac a avut nevoie de o pereche de pantofi“. Acesta era Părintele Galeriu!... Cel mai bine i se potrivesc cuvintele pe care o americană, Ruth Stapleton, le pune în dreptul oricărui creștin autentic: „Born to serve, born to love“ (Născut pentru a sluji, născut pentru a iubi).

Înainte de a pleca la spital pentru ultima oară, l-am vizitat acasă. Cu chipul lui senin m-a salutat. Era asemenea unui copil. Lângă patul în care stătea, cineva citea cu glas lin psalmii lui David. Cuvintele lui au fost puține. Mi-a spus: „Să nu uiți: Iisus Hristos, Dumnezeu și Om este taina tainelor – Acest Iisus Hristos...“ Aceștia sunt părinții noștri. Cu toate că ne-au părăsit, din punct de vedere fizic, ei rămân în sufletele noastre și ne veghează în chip nevăzut. Nu trebuie să-i uităm. Pentru că ne-am uita rădăcinile. Iar cine nu are rădăcini, poate fi smuls la prima adiere de vânt.

Ucenic al Părintelui Profesor Dumitru Stăniloae, Părintele Constantin Galeriu avea preocuparea constantă pentru dialogul știință - religie, teologie - știință. Tema dialogului între credința creștină și cunoașterea științifică a rămas o preocupare constantă a Părintelui Constantin Galeriu. Această preocupare a sporit în intensitate în ultimii ani ai vieții sale, sub influența afirmării preocupărilor lumii științifice pentru dialogul știință-religie, reflecția teologică a părintelui înglobând ultimele descoperiri ale cunoașterii umane. Inițierea și coordonarea, începând cu anul 2001, a grupului de reflexie duhovnicească „Conștiințe în slujirea cu iubire a adevărului“, care aduna în Biserica „Sfântul Silvestru“, în fiecare zi de joi seara, profesori universitari, cercetători recunoscuți prin lucrări de anvergură în diverse domenii de la economie la geografie, fizică, literatură, matematică, filosofie, poate fi concepută, în primul rând, ca pe un mod de încununare a maturizării gândirii sale teologice, iar în al doilea rând, ca pe un mod de a învăța pe ceilalți să gândească corect, teologic, de a crea o școală. Erau întruniri deosebite, interesante și îndrăznețe, prin abordare, la care putea asista oricine. După ce conferențiarul își încheia prelegerea, urmau întrebările. Ultimul cuvânt aparținea părintelui, care dădea o nouă configurație prelegerii ascultate la început, unde sublinia conexiunile teologice permise de subiectul dezbătut. Interesant este că părintele nu era niciodată prins pe picior greșit. Întotdeauna cuvântul lui de încheiere reprezenta adevărata cheie prin care putea fi înțeleasă tema aleasă spre discuție în ziua respectivă. Toți așteptau cu interes și surprindere cuvântul venerabilului duhovnic și profesor care uimea prin precizia și corectitudinea intuițiilor sale.

Aceste întâlniri au fost cumva o copie a dialogurilor pe care Părintele Galeriu le avea cu intelectuali de marcă, cum ar fi: Andrei Pleșu, Gabriel Liiceanu și pictorul Sorin Dumitrescu de la Fundația și Editura „Anastasia“, la Schitul Darvari, unde se dezbăteau subiecte, începând cu crearea lumii, sensul existenței, pronia lui Dumnezeu sau suferința omului. Reluarea unei astfel de inițiative este necesară pentru crearea unei conștiințe eclesiale, a unui mod de gândire sănătos, curat, ortodox. Părintele Galeriu venea cu o experiență duhovnicească și cu un bagaj cultural impresionant. De aceea, cuvântul sfinției sale era unul de mare forță, cu impact puternic asupra credincioșilor și, în general, asupra oricărui ascultător. Garanția propovăduirii unei învățături fără fisură, ancorate în Sfânta Scriptură și în scrierile Sfinților Părinți, citate de Părintele, din memorie, cu o ușurință demnă de invidiat, a fost unul din principalele motive pentru care lumea invadea și asalta duminică de duminică Biserica „Sfântul Silvestru“ din București.

Acum, la împlinirea a șapte ani de la petrecerea în lumea celor de sus a Părintelui Constantin Galeriu și în încheierea acestui material comemorativ, vin să întreb, cu multă nădejde și încredere în Providența Divină, ce va urma după toți și după toate acestea, care va fi mersul și evoluția Bisericii în viitor, deoarece iată, ea se confruntă cu o mulțime de

probleme și de crize, tot mai acute pe zi ce trece, multe dintre ele generate din interiorul și în interiorul acesteia!... Luciditatea, spiritul său de echipă, respectul față de ucenicii și colaboratori săi, dreapta lui socoteală precum și înțelepciunea ori diplomația sa ar fi fost de mare folos în continuare, dar am convingerea că felul său de a fi și mai ales, de a vedea și de a trata lucrurile va fi moștenit de către mulți dintre ucenicii și colaboratorii săi, în frunte cu succesorul său, avându-l astfel între noi și mai cu seamă întru noi, fapt pentru care mă rog ca Dumnezeu să-i răsplătească toată osteneala și dăruirea de care a fost în stare, fiind convins că nu va fi repede uitat, deși de multe ori suferim de această maladie – a amneziei și a nerecunoștinței, fiindcă aportul său a fost cu adevărat grăitor și elocvent, marcant și determinant, din care motiv sunt ferm convins că se va face foarte des trimitere și referire la el, așa încât, după cum am pomenit și mai sus, Părintele Constantin Galeriu este ca un far ce luminează și va lumina foarte mult timp (și) de acum încolo, deși probabil sunt și dintr-aceia care ar dori să se stingă ori să fie stins!...

Prin urmare, nădăjduiesc că vom ști pe mai departe, să ne cinstim înaintașii așa cum se cuvine, cu toate că în aceste vremuri, prețuim mai mult pe alții de oriunde și de aiurea, căci ni se par a fi mai exotici, mai spectaculoși, mai senzaționali!... Și totuși, suntem încredințați de faptul că ce este nobil rămâne iar ce este ieftin, apune; căci „noi locului ne ținem, cum am fost așa rămânem”!...

***Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească!
Veșnică să-i fie pomenirea! Amin!***

***Cu aleasă prețuire și multă recunoștință, Stelian Gomboș –
Consilier la Secretariatul de Stat pentru Culte
din cadrul Guvernului României.***